

МОЈ БРАТ АЛЕКСА

Алекса је отишао у четнике у јесен 1942. године у Мотајичку бригаду Владе Винчића, прича Богдан Сојчић.¹ Имао је четири разреда основне школе и био писар при штабу. У четницима је био до краја рата а пред рат се одвојио од Винчића и дружио се са Вељом Врачевићем званим Тута.

Зиму 1945/46 године презимио је у бункеру у Мотајичи, а у мају се вратио у Палачковце. Забављао се са Росом Милијаш и сакривао се око тих кућа, али му ту није било сигурно.

Није се хтио предати партизанима. Преговарао је с њима, они су му гарантовали живот под условом да није никога убио. У селу је кружила прича да се један четник предао па су га неке скојевке испљувале на перушању у Горњим Смртићима. Он то није могао себи дозволити, па ми је рекао, да ће радије погинути.

---

* Казивања у овој књизи, кад год је то било могуће, прије објављивања показана су њиховим ауторима ради провјере аутентичности. У малобројним случајевима, када казивачи више нису били доступни, то је назначено.

¹ Разговор је вођен 12. јуна 2008. године у Богдановој кући која се налази на почетку насеља Омерагићи. Богдан је рођен 1926. Његов отац Мирко (1910), имао је још: Драгицу, рођену 1921), Алексу (1924) и Јелу (1934).

Заједно са Вељом Врачевићем упутио се код очевог ујака Саве Симића у Д. Детлаку да се ту привремено склони. Једну ноћ преноћили су у штали на тавану. Другу ноћ донијела им је Милка, Савина сестра, вечеру. Она је родом из Табак Илове. Удала се за Лазара Тутњевића који је погинуо у Првом свјетском рату, а са њим није имала дјеце па је довела код себе брата Саву.

Тада им је казала да у школи дјеца питају каква је то војска код њих синоћ дошла. Вељко је то озбиљно схватио и предложио да бјеже, али Алекса је пристао само да се са тавана спусте у шталу.

Те вечери партизани су опколили шталу и запуцали по тавану. Они су хтјели побјећи из штале али је Алекса већ био рањен и рекао Вељки да бјежи, а да он не може.

Вељко је бацио бомбу на партизанае и побјегао.

Алекса је убијен у штали али су га родитељи други дан пронашли мртвог недалеко од штале. Био је прободен бајонетом у предјелу грла на два мјеста. Сигурно су га пронашли живог па су га дотукли.

Ове детаље испричао ми је преживјели Вељко који је убијен у једној другој рацији након годину дана. Ову причу потврдио ми је и један Талијан. Он се нашао код Саве Симића као радник зидар – зидао је неку зграду.

Алекса је сахрањен ван гробља у Г. Смртићима, јер оцу нису дозволили да сина сахрани у гробљу. Касније смо хтјели Алексине кости пренијети у гробље код родитеља, али нам није било дозвољено. То сам урадио тек 1996. године, али сам нашао врло мало остатака од костију.

Од убиства Алексе, а и прије тога, настале су невоље за нашу породицу. Затварани смо и привођени, а сестра Драгица осуђена је на двије године затвора за сарадњу са четницима. Мене су хапсили, а спасио ме Душан Милинковић.

Дванаеста славонска је у Смртићима спалила 21 кућу и одвела Ђурђа Стојчића, Остоју Милинковића и Милоша Кнежевића који се никада нису вратили, све због четника 1944. године.

Када је четнички одред разбијен, појединци су се скривали по кућама. Партизанска команда грубо се односила према ухапшеним или предатим па се остали нису предавали.

Владо Винчић, командант бригаде, убијен је 1947. године код Кобаша у селу Сеферовцима.

Четници су у Мотајици на Липаји у Шинкарини имали бункер. Ватру су ложили у једној шупљој букви да их дим не би открио. Када им нестане хране, ишли су у село у групама. Једну групу потјерала је патрола. Пуцали су за њима. Један метак погодио је торбу у којој је један носио пасуљ. Из торбе је по неко зрно пасуља испадало у снијег. Трагови пасуља открили су њихов бункер, а они то нису знали. Њихов бункер био је нападнут, али се њих једанаест извукло на други излаз бункера. Крили су се до 1947. године. Нису се предавали УДБ-и која им је стално била за петама. Гинули су један по један како је који био откривен.

Богољуб Стојковић и Богољуб Вујановић из Лепенице убијали су оне за које су знали да их пријављују УДБ-и.

Они су побили породицу Симића у Д. Детлаку у октобру 1948. године због убијеног мога брата Алексе.

У кући Симића те вечери убили су: Саву, Милку, његову сестру, Видосаву (1921), Савицу (1928) и Зорку (1932), кћерке Савине које су биле неударе.

Њима се приписује и убиство Љубе Панића и његове жене код старог хрста у Агићима. Љубо Панић убио је Миливоја Винчића у некој свађи у Агићима па је после тога побјегао у партизане. Од нове власти добио је кућу у Штрпцима па су једне вечери дошли четници да га убију.